

D.El.Ed. દ્વિતીય વર્ષ (ન્યુ કોર્સ) કોર્સ – 2(A) ગુણભાર યોજનાની વિસ્તૃત રૂપરેખા

કોર્સનું નામ:- 2(A) શાળા સંસ્કૃત, નેતૃત્વ અને પરિવર્તન

સમય:- ૧:૩૦ કલાક

કુલ ગુણ:- ૩૫

(૧) પ્રશ્નવાર અને પ્રશ્ન પ્રકાર મુજબ ગુણભાર ફાળવણી

પ્રશ્ન	પ્રશ્ન પ્રકાર																કુલ પ્રશ્નો અને કુલ ગુણ			
	અનાત્મલક્ષી પ્રશ્નો				ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો				નિબંધલક્ષી પ્રશ્નો											
ગુણ	(૧ ગુણ)				(૨ ગુણ)				(૩ ગુણ)				(૫ ગુણ)							
પ્રકાર	K	U	A	S	K	U	A	S	K	U	A	S	K	U	A	S	K	U	A	S
1	3	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	1	2
2	-	-	-	-	1	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	1
3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	1	1	1	1
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0	1	1	1	0	1	1
કુલ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	5	4	5

(૨) પ્રશ્નપત્ર પ્રકાર આધારિત ગુણભાર

પ્રશ્નપ્રકાર	પ્રશ્નસંખ્યા	ગુણભાર	ટકા
અનાત્મલક્ષી પ્રશ્નો	08	08	22.86
ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો	07	17	48.57
નિબંધલક્ષી પ્રશ્નો	02	10	28.57
કુલ	17	35	100

(૩) કઠિનતા મૂલ્ય આધારિત ગુણભાર ફાળવણી

કઠિનતા મૂલ્યનો પ્રકાર	ગુણભાર	ટકા
સરળ	12	34.29
મધ્યમ	17	48.57
કઠિન	06	28.57
કુલ	35	100

(૪) પ્રકરણવાર ગુણભાર

પ્રકરણ ક્રમાંક	પ્રશ્નમાં સમાવિષ્ટ પ્રકરણ (પ્રકરણના નામ)	ફાળવેલ ગુણભાર	ટકા
1	ભારતીય શિક્ષણ વ્યવસ્થાનું બંધારણ અને પ્રક્રિયાઓ-1 શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપન	09	25.72
2	ભારતીય શિક્ષણ વ્યવસ્થાનું બંધારણ અને પ્રક્રિયાઓ-2 શિક્ષણનું માળખું	07	20
3	શાળા અસરકારકતા અને શાળા ધોરણો	06	17.14
4	શાળા નેતૃત્વ અને વ્યવસ્થાપન	07	20
5	શિક્ષણમાં ફેરફાર લાવનાર તંત્રો	06	17.14
	કુલ	35	100

(પ) પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ

પ્રશ્ન નંબર	વિગત	ગુણ
1	નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.	08
2	નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો.	08
3	નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ લખો.	09
4	નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ લખો.	10
કુલ		35

સૂચના:- આ નમૂનારૂપ માળખુ હોવાથી કોઈપણ પ્રકરણમાંથી અલગ અલગ પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછી શકાશે.
- એકમ દીઠ ગુણભાર યથાવત જળવાઈ રહે તેની ખાસ કાળજી રાખવી.

- નોંધ:- પ્રશ્ન ક્રમાંક 2 માં પ્રશ્ન ક્રમાંક 12 ના અથવામાં 12 પૂછવો.
- પ્રશ્ન ક્રમાંક 3 માં પ્રશ્ન ક્રમાંક 14 ના અથવામાં 14 પૂછવો.
- પ્રશ્ન ક્રમાંક 4 માં પ્રશ્ન ક્રમાંક 16 ના અથવામાં 16 પૂછવો.
- પ્રકરણવાર ફાળવેલ ગુણભાર મુજબ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવું.

પ્રકરણવાર ગુણભાર

પ્રકરણ	૧ ગુણના પ્રશ્નો	૨ ગુણના પ્રશ્નો	૩ ગુણના પ્રશ્નો	૫ ગુણના પ્રશ્નો	વિકલ્પ વગરના પ્રશ્નો	વિકલ્પ સાથેના પ્રશ્નો	કુલ
1	2(2)	2(1)	3(1)*	5(1)	9(4)	3(1)*	12(5)
2	2(2)	2(1)	3(1)	5(1)*	7(4)	5(1)*	12(5)
3	1(1)	2(1)	3(1)	-	6(3)	-	6(3)
4	2(2)	2(1)*	-	5(1)	7(3)	2(1)*	9(4)
5	1(1)	2(1)	3(1)	-	6(3)	-	6(3)
	1(8)	2(4) 1(2)*	3(3) 3(1)*	5(2) 5(1)*	35(17)	10(3)*	35(17) 10(3)*

સૂચના:- * ફૂદડી દર્શાવતા પ્રશ્નો વિકલ્પની નિશાની સુચવે છે.

* કૌંસ બહારના અંક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.

* કૌંસ અંદરના અંક પ્રશ્નોની સંખ્યા દર્શાવે છે.

D.El.Ed. દ્વિતીય વર્ષ કોર્સ – 2(A) નું નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કોર્સનું નામ:- 2(A) શાળા સંસ્કૃતિ, નેતૃત્વ અને પરિવર્તન

સમય:- ૧:૩૦ કલાક

કુલ ગુણ:- ૩૫

પ્રશ્ન-૧. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

૦૮

૧. વ્યવસ્થાપનની વ્યાખ્યા લખો.
૨. માનવ સંશોધન વિકાસ મંત્રાલય કયા બે વિભાગોમાં કાર્યરત છે.
૩. NCERT નું પુરૂ નામ લખો.
૪. શિક્ષણના માળખાના પ્રકાર લખો.
૫. પૂર્વ પ્રાથમિક શિક્ષણ આપતી સંસ્થાના નામ જણાવો.
૬. કટ લેવિન આપેલ નેતૃત્વની શૈલીઓ દર્શાવો.
૭. શાળા કક્ષાએ તમારી દૃષ્ટિએ કેવું ભાવાવરણ ઉત્તમ ગણશો?
૮. શાળા પ્રવેશોત્સવ કાર્યક્રમ પ્રતિવર્ષ કયા માસમાં યોજાય છે?

પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

૦૮

૯. યુનિસેફ શું કાર્ય કરે છે?
૧૦. રાજ્ય સરકારનું શિક્ષણનું વહીવટી માળખું લખો.
૧૧. શાળા અસરકારકતાના ચાર માપદંડો જણાવો.
૧૨. પરિવર્તન પ્રક્રિયાના સોપનો જણાવો.

અથવા

૧૨. શાળા પ્રવેશોત્સવ અને કન્યા કેળવણી રથની કાર્યક્રમનો મુખ્ય ઉદ્દેશ શું છે?

પ્રશ્ન-૩ નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ લખો.

૦૯

૧૩. ભાર વગરના ભણતરની ચાવીરૂપ બાબતો વર્ણવો.
૧૪. સર્વ શિક્ષા અભિયાનનું પ્રાથમિક શિક્ષણમાં યોગદાન જણાવો.

અથવા

૧૪. ગુણોત્સવમાં સહઅભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓના મૂલ્યાંકન માટે કયા કયા સૂચકોને ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે?
૧૫. સર્વ શિક્ષા અભિયાન કયા હેતુઓને સાકાર કરે છે?

પ્રશ્ન-૪ નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ લખો.

૧૦

૧૬. ૧૯૮૬ નવી રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિની ચાવીરૂપ બાબતો જણાવો.

અથવા

૧૬. પ્રાથમિક શિક્ષણ નિયામકની કચેરી સાથે સંકળાયેલા કાર્યોની યાદી કરી એકની ચર્ચા કરો.
૧૭. નેતૃત્વના ગુણ લક્ષણો જણાવો.

D.El.Ed. દ્વિતીય વર્ષ (ન્યુ કોર્સ) કોર્સ – 2(B) ગુણભાર યોજનાની વિસ્તૃત રૂપરેખા

કોર્સનું નામ:- 2(B) વૈવિધ્ય, જાતિ અને સમાવેશી શિક્ષણ

સમય:- ૧:૩૦ કલાક

કુલ ગુણ:- ૩૫

(૧) પ્રશ્નવાર અને પ્રશ્ન પ્રકાર મુજબ ગુણભાર ફાળવણી

પ્રશ્ન	પ્રશ્ન પ્રકાર																કુલ પ્રશ્નો અને કુલ ગુણ			
	અનાત્મલક્ષી પ્રશ્નો				ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો				નિબંધલક્ષી પ્રશ્નો											
ગુણ	(૧ ગુણ)				(૨ ગુણ)				(૩ ગુણ)				(૫ ગુણ)							
પ્રકાર	K	U	A	S	K	U	A	S	K	U	A	S	K	U	A	S	K	U	A	S
1	2	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2	2
2	-	-	-	-	1	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	1
3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	1	1	1	1
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0	1	1	1	0	1	1
કુલ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	4	6	5

(૨) પ્રશ્નપત્ર પ્રકાર આધારિત ગુણભાર

પ્રશ્નપ્રકાર	પ્રશ્નસંખ્યા	ગુણભાર	ટકા
અનાત્મલક્ષી પ્રશ્નો	08	08	22.86
ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો	07	17	48.57
નિબંધલક્ષી પ્રશ્નો	02	10	28.57
કુલ	17	35	100

(૩) કઠિનતા મૂલ્ય આધારિત ગુણભાર ફાળવણી

કઠિનતા મૂલ્યનો પ્રકાર	ગુણભાર	ટકા
સરળ	12	34.29
મધ્યમ	17	48.57
કઠિન	06	28.57
કુલ	35	100

(૪) પ્રકરણવાર ગુણભાર

પ્રકરણ ક્રમાંક	પ્રશ્નમાં સમાવિષ્ટ પ્રકરણ (પ્રકરણના નામ)	ફાળવેલ ગુણભાર	ટકા
1	સમાવેશી શિક્ષણ	10	28.57
2	વિશિષ્ટ જરૂરિયાતવાળા બાળકો	15	42.86
3	જાતિ, શાળા અને સમાજ	10	28.57
	કુલ	35	100

(પ) પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ

પ્રશ્ન નંબર	વિગત	ગુણ
1	નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.	08
2	નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો.	08
3	નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ લખો.	09
4	નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ લખો.	10
	કુલ	35

સૂચના:- આ નમૂનારૂપ માળખું હોવાથી કોઈપણ પ્રકરણમાંથી અલગ અલગ પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછી શકાશે.

- એકમ દીઠ ગુણભાર યથાવત જળવાઈ રહે તેની ખાસ કાળજી રાખવી.

નોંધ:- પ્રશ્ન 2 માં પ્રશ્ન ક્રમાંક 12 ના અથવામાં પ્રશ્ન ક્રમાંક 12 પૂછવાનો રહેશે.

- પ્રશ્ન 3 માં પ્રશ્ન ક્રમાંક 14 ના અથવામાં પ્રશ્ન ક્રમાંક 14 પૂછવાનો રહેશે.

- પ્રશ્ન 4 માં પ્રશ્ન ક્રમાંક 16 ના અથવામાં પ્રશ્ન ક્રમાંક 16 પૂછવાનો રહેશે.

- પ્રકરણવાર ફાળવેલ ગુણભાર મુજબ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવું.

(ડ) પ્રકરણવાર ગુણભાર

પ્રકરણ	૧ ગુણના પ્રશ્નો	૨ ગુણના પ્રશ્નો	૩ ગુણના પ્રશ્નો	૫ ગુણના પ્રશ્નો	વિકલ્પ વગરના પ્રશ્નો	વિકલ્પ સાથેના પ્રશ્નો	કુલ
1	3(3)	4(2)	3(1)	5(1)*	10(6)	5(1)*	15(7)
2	3(3)	4(2)	3(1) 3(1)*	5(1)	15(7)	3(1)*	18(8)
3	2(2)	2(1)*	3(1)	5(1)	10(4)	2(1)*	12(5)
	1(8)	2(4) 1(2)*	3(3) 3(1)*	5(2) 5(1)*	35(17)	12(5)*	35(17) 10(3)*

સૂચના:- * ફૂદડી દર્શાવતા પ્રશ્નો વિકલ્પની નિશાની સુચવે છે.

* કૌંસ બહારના અંક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.

* કૌંસ અંદરના અંક પ્રશ્નોની સંખ્યા દર્શાવે છે.

D.El.Ed. દ્વિતીય વર્ષ (ન્યુ કોર્સ) કોર્સ – 2(B) નું નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કોર્સનું નામ:- 2(B) વૈવિધ્ય, જાતિ અને સમાવેશી શિક્ષણ

સમય:- ૧:૩૦ કલાક

કુલ ગુણ:- ૩૫

પ્રશ્ન-1 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(8)

1. સમાવેશી શિક્ષણમાં કયા કયા જૂથોનો સમાવેશ થાય છે?
2. છોકરીને દૂધ પીતી કરવામાં આવતી હતી તે બાબત કઈ અસમાનતાની પરાકાષ્ટાનું ઉદાહરણ છે?
3. સમાજની લઘુ આવૃત્તિ _____ છે.
4. લેખનમાં વિસંગતતા એટલે શું?
5. 'તારે જમીન પર' ફિલ્મમાં ઈશાન અધ્યયન અક્ષમતા ધરાવતાં બાળક શાનું ઉદાહરણ છે?
6. રાજ્ય સરકારે 2011 થી વિકલાંગ બાળકો માટે કયું નવું નામકરણ જાહેર કરેલ છે?
7. જાતિ માટે અંગ્રેજીમાં કયા બે શબ્દો જોવા મળે છે?
8. મફત ફરજિયાત શિક્ષણનો કાયદો-2009 શિક્ષણનો કેવો અધિકાર આપે છે?

પ્રશ્ન-2 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો.

(8)

9. સમાવેશી શિક્ષણ એટલે શું?
10. શિક્ષણમાં બહિષ્કૃતતાનું સ્વરૂપના બે દૃષ્ટાંત જણાવો.
11. ઓટીઝમ એટલે શું?
12. વિશિષ્ટ જરૂરિયાતવાળા બાળકો એટલે શું?

(અથવા)

12. સ્ત્રીત્વના ગુણ લક્ષણો જણાવો.

પ્રશ્ન – 3 નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ લખો.

(9)

13. સમાવેશી શિક્ષણના મુખ્ય હેતુઓ લખો.
14. સામાન્ય શાળાઓમાં વિકલાંગ બાળકો માટે કઈ ખાસ જોગવાઈઓ કરવામાં આવી છે?

(અથવા)

14. અધ્યયન મુશ્કેલીઓ ધરાવતા બાળકો માટે શિક્ષક પાસે કયાં કયાં કૌશલ્યો હોવાં જરૂરી છે?
15. અભ્યાસક્રમના સંદર્ભમાં જાતિયતાની અસર પર ટૂંક નોંધ લખો.

પ્રશ્ન – 4 નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ લખો.

(10)

16. સમતા અને સમાનતા સંદર્ભે પાશ્ચાત્ય વિચારકોના મંતવ્યો વર્ણવી ભારતીય વિચારકો સાથે કેવી રીતે સમન્વય ધરાવે છે તે સમજાવો.

અથવા

16. તમે કોઈ વિશિષ્ટ જરૂરિયાત ધરાવતા બાળકની અક્ષમતાની ઓળખનું વર્ણન તમારા સંપર્કમાં આવેલ બાળકના આધારે કરો.

17. શાળામાં જાતીય સમાનતાના સંદર્ભે શી શી કામગીરી કરશો? સવિસ્તાર સમજાવો.